

**ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2**

พนิดา คุณพล

มหาวิทยาลัยพะเยา

อีเมล : Panidakunpol@gmail.com

ธารินทร์ رسانนท์

มหาวิทยาลัยพะเยา

อีเมล : Panidakunpol@gmail.com

Received : October 12, 2021 Revised : May 16, 2022 Accepted : June 22, 2021

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในโรงเรียนสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความตรงเชิงเนื้อหาอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกระตุ้นทางปัญญามีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ 2) ประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ตามลำดับ 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R=0.488 \pm .01$) และ 4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ร่วมกัน

ทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 27.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (β 0.362, $0.219 \leq .01$)

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ผู้บริหารสถานศึกษา, การปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน

THE RELATIONSHIP BETWEEN SCHOOL DIRECTORSS' TRANSFORMATIONAL LEADERSHIP AND TEACHERS' ACADEMIC PERFORMANCE IN BENJASIRI ZONE SCHOOLS UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

Panida Kunpol

University Of Phayao, Thailand

E-mail: Panidakunpol@gmail.com

Tharin Rasanond

University Of Phayao, Thailand

E-mail: Panidakunpol@gmail.com

Abstract

The objectives of the research were to study as follows: 1) school directors' transformational leadership, 2) the effectiveness of teachers' academic performance and 3) the relationship between school directorss' transformational leadership and teachers' academic performance in Benjasiri schools Zone under the Secondary Educational Service Area Office 2. The sample group of this research comprised of 260 teachers in Benjasiri Zone schools under the Secondary Educational Service Area Office 2. A constructed 5-level rating scale questionnaire was used as a tool to collect data with the validity was 0.67 – 1.00, the reliability was 0.94. The statistics for data analysis were frequency, mean, percentage, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis. The research revealed that 1) The school administrators' transformational leadership and teachers' academic performance was overall rated at high level. Ranking in the order of mean, intellectual stimulation was found to have the highest mean, followed by idealized influence,

inspiration and individualized consideration respectively. 2) the effectiveness of teachers' academic performance was overall rated at high level. Ranking in the order of mean, the learning process development were found to have the highest mean followed by research for educational quality development and educational technology and innovation development respectively. 3) The relationship between school administrators' transformational leadership and teachers' academic performance was overall positively correlated at a medium level with a statistical significance at the level of 0.01 ($R=0.488 \leq .01$). and 4) school administrators' transformational leadership that could predict the teachers academic performance at 27.4% with a statistical significance at the level of 0.01 (β 0.362, 0.219 $\leq$.01).

Keywords: Relationships, Transformational Leadership, School Administrators, Teachers' Academic Performance

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ได้ส่งผลกระทบทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงระบบการจัดการศึกษาของประเทศ เพื่อให้สามารถพัฒนาคนให้มีคุณภาพอย่างเพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่กำลังเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยต้องการให้ประชากรของประเทศสามารถร่วมมือและแข่งขันกับประชาคมโลกอื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560) และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ทุกภาคส่วนในสังคมต้องร่วมมือกันอย่างเข้มแข็ง เพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการปฏิรูปประเทศที่มุ่งสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” ในอนาคต เน้นให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” สร้างความมั่นคงของชาติ พัฒนาคนทุกวัยให้เป็น คนดี คนเก่ง จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 จะ ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”

รัฐบาลได้จัดให้มีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายการศึกษาของไทยที่เป็นกรอบหลักในการทำการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ โดยมุ่งกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาจากส่วนกลางไปยังสถานศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ซึ่งมุ่งหวังจะให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและตอบสนองความต้องการของชุมชน ตามมาตราที่ 39 ที่ระบุว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และ

การบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 19)

การจะพัฒนาคนได้นั้นจะต้องมีการพัฒนาสถานศึกษาเพื่อ เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถานที่สร้างและพัฒนาคน ให้เจริญงอกงามมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปพัฒนาประเทศ แต่จากผลการพัฒนาการศึกษาในช่วงปี 2552 - 2559 พบว่า ไทยประสบความสำเร็จในหลายด้าน และมีอีกหลายด้านยังเป็นปัญหาที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป คือ 1) ด้านโอกาสทางการศึกษา 2) ด้านคุณภาพการศึกษา 3) ด้านประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ และการใช้จ่ายงบประมาณทางการศึกษา

สถานศึกษาจึงเป็นองค์การที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ จึงต้องพัฒนาให้พร้อมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สถานศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถวัดได้จากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การพิจารณาความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม รวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหา (ธร สุนทรายุทธ. 2551: 459) ในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาผู้ที่มีบทบาทมากที่สุดในการนำสถานศึกษาให้เกิดการเปลี่ยนแปลงคือผู้บริหารต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีภาวะผู้นำโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับการบริหารการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ตามแนวคิดของบาส และอโวลิโอ (Bass and Avolio, 1990) เป็นภาวะผู้นำที่ผู้บริหารจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษาและนำผลไปสู่การพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีคุณลักษณะตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ (Idealization Influence: II) หมายถึง ผู้นำต้องประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration Motivation: IM) หมายถึงการที่ผู้นำจะประพฤติในทางที่จูงใจให้เกิดแรงบันดาลใจสำหรับครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการ 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation: IS) พฤติกรรมที่ผู้นำกระตุ้นให้ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการตระหนักถึงปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในหน่วยงานทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการมีความต้องการหาแนวทางใหม่ ๆ มาแก้ไขปัญหา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consolidation: IC) หมายถึง ผู้นำจะมีความสัมพันธ์กับบุคคลในฐานะเป็นผู้ให้การดูแลเอาใจใส่ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการเป็นรายบุคคล (เสวนินิตย์ ทวีสันตนิษฐกุล. 2548: 1 - 11)

ภารกิจของสถานศึกษามี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารบุคคล และด้านการบริหารงานวิชาการ ในมาตรา 39 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2542) ด้านที่สำคัญที่สุดที่เป็นหัวใจของการปฏิบัติงานของสถานศึกษาคือด้านการบริหารงานวิชาการ โดยที่ผู้ปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนได้แก่ครูผู้สอน ซึ่งต้องปฏิบัติงานวิชาการตามขอบข่ายงานของงานวิชาการตามที่กำหนดในคู่มือการปฏิบัติงานข้าราชการครู มีขอบข่ายงาน 12 งาน ได้แก่ 1) งานการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การพัฒนา

กระบวนการเรียนรู้ 3) การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน 4) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา 6) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 7) การนิเทศการศึกษา 8) การแนะแนวการศึกษา 9) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 10) การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน 11) การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น 12) การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) โดยที่งานหรือกิจกรรมต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้สนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติงานด้านวิชาการตามที่กำหนด ผลสำเร็จของการปฏิบัติงานวิชาการดังกล่าวได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และผลการสอบระดับชาติ (O-NET) ของนักเรียนในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2, 2562) พบว่ายังต้องมีการพัฒนาอีกมาก โดยเฉพาะ 1) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารงานด้วยความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพัฒนาหรือแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและขณะที่สอนนำผลที่ค้นพบมาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้โดยทำวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นการพัฒนาการจัดทำระบบสารสนเทศการเรียนรู้ การจัดทำทะเบียนสื่อต่าง ๆ การผลิตสื่ออย่างสร้างสรรค์สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา เช่นการวิจัยของโชคชัย ขุนศรี (2554 หน้า 71) ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับคุณภาพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์ทางบวก นอกจากนี้ยังมีสารนิพนธ์ของ สนิตนาฏ โพธิ์จิณญาโน (2554, หน้า 106) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการจัดการความรู้ของครูในโรงเรียนเครือข่ายที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร และงานวิจัยของ ทิพวัลย์ ชาลีเครือ (2559, หน้า 100) พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานกส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดระยอง โดยรวมมีความสัมพันธ์ อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน และหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อนำผลการศึกษามาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้กำหนดนโยบายในการวางแผนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2
2. มืองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างน้อย 1 องค์ประกอบที่สามารถทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 782 คน
2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 260 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างอิงใน ชานินทร์ ศิลป์จาร, 2548) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษา แบ่งเป็น ครูสังกัดสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 88 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 98 คน และสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 74 คน รวม 260 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ได้ศึกษาเนื้อหา ดังนี้ **ตัวแปรต้น** ได้แก่ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา 4 ด้าน คือ 1) การมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุนทางปัญญา 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติงานวิชาการของครู 3

ด้านคือ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 6 โรงเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 782 คน

2. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 782 คน กำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) โดยวิธีการสุ่มแบบ แบ่งชั้นตามขนาดสถานศึกษาประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 260 คน แบ่งเป็น ครูสังกัด สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 88 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 98 คน และสถานศึกษา ขนาดกลาง จำนวน 74 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 1 ชุด มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะ เป็นแบบ ตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง อายุงาน ระดับการศึกษาและขนาด โรงเรียนที่สังกัด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขต เบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ใน 4 ด้าน คือ 1) การมีอิทธิพลอย่างมี อุดมการณ์ 2) การสร้างแรงบันดาลใจ 3) การกระตุ้นทางปัญญา และ 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจก บุคคล เป็นแบบมาตราประมาณค่า ตามแนวคิดของ Likert 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ได้แก่ 1) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 2) การวิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา 3) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นแบบ มาตราประมาณค่า ตามแนวคิดของ Likert 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือแบบสอบถาม

1. ศึกษา วิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของ บาส และอวอลิโอ (Bass and Avolio, 1990) และการปฏิบัติงาน

วิชาการของครูผู้สอนตามแนวคิด ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2552) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. กำหนดขอบเขตของเนื้อหา และข้อคำถามให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยพิจารณาถึงแนวคิดให้ครอบคลุมถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และคำนิยามศัพท์เฉพาะ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ให้คำแนะนำในการปรับปรุงแบบสอบถามและนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC ของคำถามแต่ละข้อแล้วนำข้อมูล หาค่าความตรงเชิงเนื้อหาโดยพิจารณาจากค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.67-1.00
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ แล้วนำมาพิจารณาตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะของกลุ่มประชากรที่คล้ายกับครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ แบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของแอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970, p. 161) ซึ่งมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้ง และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขสมบูรณ์แล้ว นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีออนไลน์ผ่าน Google from โดยขอหนังสือ การเก็บข้อมูล จากวิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยพะเยาถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 260 คน ได้รับแบบสอบถาม คืนจำนวน 260 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามการแจกแจงความถี่
2. การวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์

การวิเคราะห์ค่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ยจากการตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบตามเกณฑ์เพื่อแปลผล ทั้งโดยรวมและรายด้าน

3. การทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ด้วยการใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

4. การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่สามารถทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม นำเสนอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	n = 260		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.08	0.50	มาก	2
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.07	0.53	มาก	3
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.09	0.49	มาก	1
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	3.89	0.61	มาก	4
รวม	4.03	0.47	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.03, S.D. = 0.47) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.09, S.D. = 0.49) รองลงมาคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.50) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.53) ส่วนด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ($\bar{X}$ = 3.89, S.D. = 0.61)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{X}$) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวม นำเสนอดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน

รายการ	n = 260		ระดับ	อันดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้	4.54	0.36	มากที่สุด	1
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.26	0.46	มาก	2
ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.16	0.45	มาก	3
รวม	4.32	0.35	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.35) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.36) รองลงมาคือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.46) และการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ดังในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 (n = 260)

ตัวแปร (r)	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y
1. ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์(X ₁)	0.346**	0.355**	0.359**	0.432**
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ(X ₂)	0.392**	0.418**	0.436**	0.508**
3. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา(X ₃)	0.257**	0.234**	0.258**	0.304**
4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล(X ₄)	0.280**	0.408**	0.400**	0.450**
5. ภาพรวมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง(X)	0.364**	0.409**	0.419**	0.488**

หมายเหตุ : ** = p < .01

จากตารางที่ 3 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับกับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยรวม ดังในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 260		
	B	S.E.	Beta
ด้านการมีอิทธิพลเชิงอุดมการณ์	.089	.170	.128
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	.238	.069	.362**
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	-.122	.056	-.172
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	.125	.049	.219**
R ² = .274 SEE = 29.71 F = 25.50**			

หมายเหตุ : ** = p < .01

จากตารางที่ 4 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 27.4 โดยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือการสร้างแรงบันดาลใจ และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจในการทำนายการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวมได้ดีที่สุดคือ การสร้างแรงบันดาลใจ และรองลงมาคือการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ รองลงมา และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสุดท้าย ผลการศึกษานี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาได้ ประพฤติตัวเป็นแบบอย่างที่ดี ในด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงาน (Bass and Avolio, 1990) เพื่อให้การทำงานของผู้บริหารมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ครูได้รับการตอบสนองความต้องการในการทำงาน สร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิกุล แก้วโกศา (2564) ที่พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของนายยา ทับยาง (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเป็นลำดับสุดท้าย ผลการศึกษานี้อาจเนื่องมาจากงานวิชาการทั้ง 3 ด้านเป็นงานหลักของโรงเรียน (ปริยาพร วงศ์นาคโรจน์, 2555) และโรงเรียนได้มีการจัดทำคู่มือหลักเกณฑ์ การประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครู เพื่อเป็นแนวทางในการประเมินประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการครู เพื่อให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษา ยังมีทิศทางการบริหารงานที่ชัดเจน มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ และพันธกิจ ของโรงเรียนอย่างชัดเจนจึงส่งผลให้ครูมีแนวทางในการปฏิบัติงานได้ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพร ละครเพชร (2562) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยจิตติพร จิตตรี (2557) ได้ทำวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 พบว่าประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R=0.488 \leq .01$) เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสัมพันธ์สูงสุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจกับ

ประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนการสอนแบบเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีแบบแผนการจัดโครงสร้างการบริหารงานอย่างเป็นระบบสนับสนุนส่งเสริมให้ครู มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนให้กับครู และ นอกจากนี้ยังมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน ของครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาปรับปรุง ในส่วนของประสิทธิภาพการทำงานของครู ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยนิภาพร นนธิสอน และคณะ (2563) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา กับ ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 ปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษากับประสิทธิผลการ ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา อำเภอลำลูกกา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ปทุมธานีโดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปาน กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ร่วมกันอธิบายความผันแปรของการ ปฏิบัติงานวิชาการของครูในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม ได้ร้อยละ 27.4 โดยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีผลต่อการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือการสร้างแรงบันดาลใจ และการ คำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 โดยเมื่อพิจารณาภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจในการทำนุบำรุงเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงาน วิชาการของครู โดยภาพรวมได้ดีที่สุดคือ การสร้างแรงบันดาลใจ และรองลงมาคือการคำนึงถึงความเป็น ปัจเจกบุคคล ตามลำดับ อาจสืบเนื่องจาก การสร้างแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน หรือการให้ กำลังใจเป็นสิ่งที่กระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างมีความสุข และเต็มที่กับ การทำงาน อีกทั้งหากผู้บริหารให้ความสำคัญกับผู้ปฏิบัติงานเป็นรายบุคคล ให้คำปรึกษาทั้งเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัว อีกทั้งหากผู้บริหารสามารถดูแลและสนับสนุนผู้ปฏิบัติงานวิชาการโดยเป็น ผู้สอนงานแบบโค้ชซึ่ง ย่อมจะส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูได้อย่างดียิ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภคมน ทิฆัมพรบรรเจิด (2561) ที่ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 พบว่า การสร้างแรงบันดาลใจ ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการใน สถานศึกษาได้ร้อยละ 48.40

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษา การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษากับการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่า ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น สถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรนำไป

เป็นข้อมูลเพื่อใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารในด้านการคำนึงถึงแต่ละบุคคลให้มากขึ้น โดยผู้บริหารควรเอาใจใส่ในตัว

2. สถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ควรตระหนักถึงประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพราะ เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย ควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานวิชาการจัดทำทะเบียนสื่อและแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกโรงเรียน และส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานวิชาการทำวิจัยและนำผลการวิจัยมาพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง

3. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ซึ่งความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังนั้น ผู้บริหารควรใช้ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงทั้ง 4 ด้านเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษามากขึ้น

4. องค์ประกอบของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และ การคำนึงถึงปัจเจกบุคคลสามารถทำนายประสิทธิผลการปฏิบัติงานวิชาการของครู ดังนั้นผู้บริหารจึงควรเพิ่มการกระตุ้นจิตวิญญาณของทีม (Team Spirit) ให้มีการแสดงออกซึ่งความกระตือรือร้นโดยการสร้างเจตคติในแง่บวกและผู้บริหารจะต้องให้การดูแลเอาใจใส่ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการเป็นรายบุคคล และทำให้ครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการรู้สึกมีคุณค่าและมีความสำคัญผู้นำจะใช้เป็นโค้ช (Coach) และเป็นที่ปรึกษา (Advisor) ของครูผู้ปฏิบัติงานวิชาการให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาทักษะด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคลสำหรับผู้บริหารศึกษาที่มีผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูผู้สอน ในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครูผู้สอน โดยผ่านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเบญจสิริ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานคร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- จิตติพร จิตตรี. (2557). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3. วารสารบัณฑิตศึกษา.11(55). 35-44
- โชคชัย ขุนศรี. (2554). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนมเขต 2. วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม. 1(1). 71-77.

- ธ. สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัย และปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัท เนติกุลการพิมพ์ จำกัด.
- นาคยา ทับยาง. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 3. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 3(2). 44-63.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2555). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ภคมน ทิฆัมพรบรรเจิด. (2561). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. 1(2). 18-36.
- ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
- สินีนาง โปธิจิณญาโน. (2554). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการจัดการความรู้ของครูในเครือข่ายโรงเรียนที่ 22 สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธิกุล แก้วโกคา. (2564). ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 1. Journal of Roi Kaensarn Academi. 6(5). 42-56.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564). กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. (2562). เอกสาร สน. ที่ 11/2562 รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2561. กรุงเทพมหานคร: เสาวนิตย์ ทวีสันตพินุกุล.
- เสาวนิตย์ ทวีสันตพินุกุล. (2548). ภาวะผู้นำปริวรรต : ตัวจักรสำคัญสำหรับผู้บริหารในยุคปฏิรูปการศึกษา. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- Bass, B. M., & Avolio, B. J. (1990). Transformational Leadership Development: Manual for the Multifactor Leadership Questionnaire. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press.
- Cronbach, L. J. (1970). Essentials of Psychological Test (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3). 607 – 610.